

Juryrapport Heuvelinkprijs 2008

De Heuvelinkprijs, de Arnhemse architectuurprijs, is in de jaren negentig in het leven geroepen door de Gemeente Arnhem en dagblad De Gelderlander om de aandacht voor lokale architectuur te stimuleren. Dit jaar wordt de prijs voor het eerst georganiseerd door architectuurcentrum CASA en heeft als thema woningbouw. Voor deze zesde editie konden door middel van een open nominatieprocedure nieuwbouwprojecten worden voordragen die zijn opgeleverd in de periode 2004-2007.

De vakjury van de Heuvelinkprijs 2008 bestaat uit de volgende leden:

- René Tönissen, juryvoorzitter, is hoofd van de afdeling Bouwkunde van de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN).
- Bastiaan Jongerius, architect, hoofd van Bastiaan Jongerius Architecten Amsterdam, is gastdocent aan de Academie van Bouwkunst Amsterdam en lid van de welstandscommissie van de gemeente Amsterdam.
- Machiel Spaan, architect, medeoprichter en partner van M3H Architecten Amsterdam, was van 2000 tot 2007 onderwijscoördinator van de Academie van Bouwkunst in Arnhem en is sinds september 2007 hoofd van de afdeling Architectuur van de Academie van Bouwkunst Amsterdam.
- Kees de Wit, architect, medeoprichter en partner van 024architecten in Nijmegen, is actief in het architectuurcentrum Nijmegen (ACN) en geeft architectuurworkshops op basisscholen en in het voortgezet onderwijs.

De jury heeft de elf genomineerde woningbouwprojecten beoordeeld aan de hand van zeven criteria:

- Stedenbouwkundige en/of landschappelijke inpassing.
- Meerwaarde voor en uitstraling naar de omgeving.
- Kwaliteit van de massaopbouw.
- Kwaliteit van de gevelcompositie.
- Ruimtelijke kwaliteit van het interieur/exterieur.
- Kwaliteit van de toegepaste materialen en kleuren.
- Kwaliteit van de detaillering.

'Weinig bravoure, netjes en lauw'. Na de bezichtiging van alle genomineerde projecten moest de vakjury – ondanks de meer dan ideale weersomstandigheden – toch tot de conclusie komen dat het totaalbeeld een dikke zeven is. Vooropgesteld moet worden dat de architectonische kwaliteit van de individuele woningen of woonblokken over het algemeen voldoende tot goed is (met enkele uitschieters naar boven én naar onder), maar als dit de dwarsdoorsnede van recente woningbouw in Arnhem is dan moet de stad toch eens bij zichzelf te raden gaan.

De meeste genomineerde projecten zitten goed in elkaar, zijn zorgvuldig gebouwd met oog voor detaillering en dat is goed, maar niet goed genoeg voor een architectuurprijs.

Met geweldige groene heuvels in de rug en een rivier met schitterende uiterwaarden daartegenover heeft Arnhem een fantastische landschappelijke onderlegger. Tel hier het historische centrum bij op en je hebt drie redenen die Arnhem tot een kansrijke omgeving maken voor geslaagde architectuur. Helaas gebeurt er volgens de jury veel te weinig met deze inherente kwaliteiten. De jury heeft projecten op de stuwwal gezien, die met dit gegeven niets gedaan hebben en net zo goed in het vlakke zuid hadden kunnen staan. Daar heeft men de rivier de rug toegekeerd. Zelf bij de dijkwoningen op Stadseiland is dat het geval. Zij komen weliswaar het dichtste bij de rivier in de buurt en zijn bovengemiddeld qua architectuur, maar hebben (logisch ook) een balkon op het zuiden en maken een gesloten front naar de Rijn. Kortom, het lijkt wel alsof het landschap onder de stad ontkend wordt, de stad straalt nergens echt de ambitie uit om aan de rivier te liggen en men mist iets dat echt Arnhems is, iets dat laat zien wat de stad kan zijn.

Hierop is echter een positieve uitzondering. De jury is unaniem tot een prijswinnaar en twee eervolle vermeldingen gekomen.

De meeste genomineerde projecten zitten goed in elkaar, zijn zorgvuldig gebouwd met oog voor detaillering en dat is goed, maar niet goed genoeg voor een architectuurprijs.

Met geweldige groene heuvels in de rug en een rivier met schitterende uiterwaarden daartegenover heeft Arnhem een fantastische landschappelijke onderlegger. Tel hier het historische centrum bij op en je hebt drie redenen die Arnhem tot een kansrijke omgeving maken voor geslaagde architectuur. Helaas gebeurt er volgens de jury veel te weinig met deze inherente kwaliteiten. De jury heeft projecten op de stuwwal gezien, die met dit gegeven niets gedaan hebben en net zo goed in het vlakke zuid hadden kunnen staan. Daar heeft men de rivier de rug toegekeerd. Zelf bij de dijkwoningen op Stadseiland is dat het geval. Zij komen weliswaar het dichtste bij de rivier in de buurt en zijn bovengemiddeld qua architectuur, maar hebben (logisch ook) een balkon op het zuiden en maken een gesloten front naar de Rijn. Kortom, het lijkt wel alsof het landschap onder de stad ontkend wordt, de stad straalt nergens echt de ambitie uit om aan de rivier te liggen en men mist iets dat echt Arnhems is, iets dat laat zien wat de stad kan zijn.

Hierop is echter een positieve uitzondering. De jury is unaniem tot een prijswinnaar en twee eervolle vermeldingen gekomen.

Uit het ontwerp dat de eerste eervolle vermelding heeft gekregen, spreekt een duidelijke regie en tegelijkertijd biedt het de bewoners veel vrijheid. Deze combinatie van formeel en informeel geeft het gebouw een grote meerwaarde. Bijzonder is ook dat het gebouw geen duidelijke voor- of achterkant heeft. De galerij, die je aan de achterkant zou verwachten, geeft zich juist bloot aan de stadszijde. Er is enerzijds veel waardering voor het materiaalgebruik en de detaillering, maar anderzijds werd het gebouw wel als erg zwaar ervaren voor de plek en werd de jury niet écht verrast. Desalniettemin is het een zeer geslaagd project, een verticale tuin waar de bewoners ook zichtbaar van genieten. De eerste eervolle vermelding is het appartementencomplex Nachtschade in De Plantage, dat is ontworpen door Pim Köther van architectenbureau Köther Salman Koedijk uit Amsterdam in opdracht van Volkshuisvesting Arnhem.

De tweede eervolle vermelding gaat naar het ontwerp van een vrijstaande woning. De architect, zoon van de opdrachtgevers, heeft voor zijn ouders met bijzonder veel liefde een maatpak ontworpen waarin hij alles heeft willen stoppen. De voorgevel is geïnspireerd op Tadao Ando, binnen lijkt het echter meer op Rietveld en de achterzijde herinnert aan Le Corbusier. Het geheel maakte op de jury een ietwat geforceerde indruk, maar alles wat er teveel inzit is geweldig en met veel aandacht uitgewerkt. Helaas is de landschappelijke context niet als uitgangspunt genomen en wordt deze aangepast door hoogteverschillen aan te brengen die er van nature niet zijn. De jury is van mening dat dit project een absoluut briljante meesterproef is en bedoelt deze eervolle vermelding dan ook expliciet als aanmoediging. De tweede eervolle vermelding is de villa van het echtpaar Weeda aan de Strolaan in Schaarsbergen, naar ontwerp van Sander Weeda.

Het door de jury unaniem verkozen winnende project van de Heuvelinkprijs 2008 overstijgt de andere genomineerden doordat het een duidelijke, doch eigenwijze relatie met zijn omgeving aangaat en bovenal een positieve en inspirerende belofte uitstraalt naar de rest van de stad. De jury was verrast door de radicale en eigenzinnige, maar toch ook ingetogen en verfinde oplossing in een zo'n complexe monumentale stedenbouwkundige situatie. Daarnaast is er veel waardering voor de ambachtelijkheid en ornamentiek van het materiaalgebruik, de dosering van details, het beeld (waaronder de weerspiegeling van de omgeving in het glas) en de vrijheid van denken. Deze nieuwbouw geeft iets terug aan de stad en heeft daardoor een duidelijke meerwaarde. Het project is naar het oordeel van de jury een verborgen parel in de historische binnenstad, die een belofte inhoudt als boodschap – een positieve impact op kleine schaal. Dit zou meer in heel Arnhem gedaan moeten worden. De kansen liggen volgens de jury voor het oprapen.

Het winnende project voor de Heuvelinkprijs 2008 is de nieuwbouw van Nexit Architecten uit Arnhem in de Rijnstraat in opdracht van OVOM BV Oosterbeek.

Winnaar van de Publieksprijs is Full House, ontworpen door HoogteTwee Architecten, in opdracht van Volkshuisvesting Arnhem.

Foto's: Jan de Vries/DAPh

Agenda

zaterdag 14 juni: Dagexcursie Peter Zumthor

POLL

Bij grootschalige stedelijke ontwikkelingen wil ik

- altijd inspraak hebben
- alleen inspraak bij projecten in mijn buurt
- geen inspraak. Ik vertrouw op de deskundigen

[Bekijk de resultaten](#)